

Toekomstige regelgeving integratie en inburgering: aandachtspunten voor lokale besturen

Webinar - 31 januari 2022

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING

Q&A

Inhoud

1. Doelgroep inburgering.....	2
2. Werving	4
3. Intake en trajectbepaling	4
4. Formaliteiten van het inburgeringstraject.....	6
5. Trajectbegeleiding	7
6. Cursusaanbod.....	9
7. Maatschappelijke oriëntatie.....	9
8. Nederlands als tweede taal.....	11
9. Inschrijving bij VDAB/Actiris.....	13
10. Digitalisering.....	15
11. Sanctionering.....	16
12. Samenwerking Agentschappen integratie en inburgering, VDAB, OCMW's en lokale besturen..	18
13. Overgangsbepaling.....	19
14. Financiering lokale besturen.....	19
15. Sociaal tolken en vertalen.....	20

1. Doelgroep inburgering

Worden met verzoekers om internationale bescherming mensen bedoeld die nog in de asielprocedure zitten? Zullen zij totaal geen doelgroep meer zijn van inburgering?

- De verzoekers om internationale bescherming (asielzoekers) hebben een procedure lopen met het oog op een erkenning als vluchteling of op subsidiaire bescherming. In deze fase zijn zij geen doelgroep meer van inburgering. Wanneer de asielprocedure wordt beëindigd met een erkenning als vluchteling of toekenning van de status van subsidiair beschermde, wordt men wel doelgroep van inburgering.

Betekent dit dat mensen die in een lokaal opvanginitiatief (LOI) zitten en nog bezig zijn met de asielprocedure, geen recht hebben op inburgering? En dat zij niet meer doorverwezen moeten worden naar het agentschap integratie en inburgering voor hun inburgeringstraject?

- Dat klopt, ze hebben geen recht op een inburgeringstraject. Verzoekers om internationale bescherming kunnen tijdens hun procedure wel nog doorverwezen worden naar de agentschappen integratie en inburgering voor een advies i.f.v. Nederlands leren. Tijdens een intakegesprek wordt dan het leervermogen in kaart gebracht en een advies gegeven over de cursus Nederlands en de best passende school.

Het zou zinvol zijn dat verzoekers om internationale bescherming met een hoge erkenningsgraad toch de mogelijkheid krijgen een inburgeringstraject te volgen. Het zou ten eerste een zinvolle dagbesteding vormen. Ten tweede zouden ze het traject dan al afgerond kunnen hebben tegen de toekenning van het verblijfsrecht. Daarna zou de focus volledig kunnen liggen op het zoeken naar huisvesting, tewerkstelling en opleiding. Kan dit mee opgenomen worden in een eventuele evaluatie van deze wijzigingen?

- De keuze werd gemaakt inburgeringstrajecten prioritair te organiseren voor personen met een duurzame verblijfsvergunning. Dit is een uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019 – 2024. Verzoekers om internationale bescherming weten nog niet zeker of ze in ons land mogen blijven. Het kan een verkeerd signaal zijn om hen een volledig inburgeringstraject te laten volgen. Verzoekers om internationale bescherming blijven wel in aanmerking komen om tijdens hun procedure al Nederlands te leren.
- De impact van de wijzigingen in de regelgeving zal gedetailleerd gemonitord worden tijdens het eerste jaar na de inwerkingtreding.

Als verzoekers om internationale bescherming niet meer tot de doelgroep behoren, wie behoort dan wel tot de doelgroep? Wie is verplicht inburgeraar en wie is rechthebbend/vrijwillig inburgeraar?

- De doelgroep van inburgering is veel breder dan erkend vluchtelingen en subsidiair beschermde. Het kan ook gaan om EU-burgers, arbeidsmigranten, gezinsherenigers,.... Dit zien we sterk terug in de praktijk. 81% van de klanten van het Vlaams Agentschap voor Integratie en Inburgering is geen vluchteling. Zowel meerderjarigen als minderjarigen kunnen deel uitmaken van de doelgroep van het inburgeringstraject. De volledige doelgroep wordt omschreven in artikels 26 en 27 van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Iedereen die tot de afbakening behoort is rechthebbend inburgeraar. Bepaalde categorieën worden verplicht tot het volgen van inburgering.
- De precieze regels zijn complex. Meer informatie kan teruggevonden worden op de website <https://www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/doelgroep->

[inburgering/wie-mag-of-moet-inburgeren](https://www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/juridisch-advies/juridische-helppdesk-agentschap-integratie-en-inburgering). Als lokaal bestuur kan je met vragen hierover ook steeds terecht bij de Dienst Vreemdelingenrecht en Internationaal Familierecht van AgII: <https://www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/juridisch-advies/juridische-helppdesk-agentschap-integratie-en-inburgering>.

- Met vragen over gemeenschappelijke cliënten kan je terecht bij de trajectbegeleiders van de agentschappen integratie en inburgering.

Wat zijn de voordelen van inburgering en wat zijn de gevolgen als het niet gevolgd wordt? Wat is de meerwaarde van het inburgeringsattest?

- Het inburgeringstraject is voor de nieuwkomers in Vlaanderen en Brussel de sleutel tot de samenleving. Met een inburgeringstraject willen we de inburgeraar handvaten bieden om zijn of haar plaats te vinden in de samenleving. Het vinden van een goede job, het kunnen volgen van de gewenste opleiding, contacten kunnen leggen met anderen,... het zijn de zaken waar we allemaal naar streven. Voor nieuwkomers is dit niet altijd even gemakkelijk. Men komt immers terecht in een vreemde samenleving, waar gewoonten soms anders zijn en de taal meestal al helemaal vreemd is.
Het inburgeringstraject laat inburgeraars toe te komen tot een grotere zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Via verschillende onderdelen werkt hij aan doelstellingen op sociaal, educatief en professioneel vlak. Met een trajectbegeleider van de agentschappen integratie en inburgering reflecteert hij over zijn persoonlijke leefsituatie en ambities, en wordt hij ondersteund in het waarmaken daarvan. Het traject biedt de inburgeraar zo heel wat kansen. Via maatschappelijke oriëntatie leren inburgeraars, in hun moedertaal of een contacttaal, hun weg te vinden in de samenleving. Ze leren de Nederlandse taal. Door zich in te schrijven bij VDAB worden ze op weg gezet richting economische zelfredzaamheid. En via het nieuwe participatie- en netwerktraject worden inburgeraars gestimuleerd tot het creëren van een sociaal netwerk. Wanneer de inburgeraar slaagt voor de doelstellingen van alle onderdelen van het inburgeringstraject, behaalt hij het inburgeringsattest. Dat attest toont een aantal verwezenlijkingen aan en kan de inburgeraar helpen op verschillende domeinen, bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt, bij verblijfsvergunningen, het verwerven van de Belgische nationaliteit,...
- Om het inburgeringsattest te behalen moeten de doelstellingen van het traject behaald worden. Bij de start van het traject wordt een inburgeringscontract ondertekend, waarbij een aantal engagementen aangegaan worden. De gevolgen van het niet nakomen van die engagementen zijn afhankelijk van het statuut van de inburgeraar: vrijwillig of verplicht. Rechthebbende inburgeraars zullen het inburgeringsattest niet behalen. Verplichte inburgeraars kunnen gesanctioneerd worden. Het doel van sanctionering/handhaving is niet om de inburgeraar een boete te doen betalen, wél dat het traject opnieuw wordt opgestart opdat de inburgeraar verder kan begeleid worden naar het behalen van een inburgeringsattest. Verplichte inburgeraars blijven immers, ook na een sanctie, verplicht de doelstellingen van het traject te behalen.
- Als de inburgeraar niet in de mogelijkheid is om het inburgeringstraject te volgen omwille van werken, studeren, medische of persoonlijke redenen, wordt een uitstel of opschorting voor dit traject toegekend voor een vastgelegde periode.

Iemand met een verblijfskaart wordt uitgenodigd om inburgering te volgen. Wat als deze persoon het nut er niet van inziet, blijkt uit de intake. Hij wil niet. Wat dan? Is het een verplichting dan?

- Een verplichte inburgeraar is verplicht tot het volgen van het inburgeringstraject. Een vrijwillige/rechthebbende inburgeraar kan ervoor kiezen het traject al dan niet te volgen.

Beiden worden hierover geïnformeerd door het agentschap integratie en inburgering. Bij de aanmelding en intake bij het agentschap zullen de trajectbegeleiders ook het traject en de meerwaarde ervan duiden, alsook de voorwaarden tot het behalen van het inburgeringsattest. Voorbeelden van voorwaarden zijn zich tijdig aanmelden, het ondertekenen van een inburgeringscontract, het opstarten van de trajectonderdelen,... Een verplichte inburgeraar kan bij weigering gesanctioneerd worden.

- Voor informatie over de doelgroep van inburgering en wie verplicht/rechthebbend is verwijzen we de lezer naar de antwoorden op bovenstaande vragen.

Naar wie moeten verzoekers om internationale bescherming, die in een LOI zitten, doorverwezen worden voor Nederlandse lessen?

- Deze doorverwijzing gebeurt nog steeds naar de agentschappen integratie en inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel. Naast het aanbieden van een inburgeringstraject voor inburgeraars, geven zij ook advies aan anderstaligen voor de inschrijving in lessen Nederlands.

Mogen verzoekers om internationale bescherming zich rechtstreeks aanmelden bij de CVO/LIGO?

- Neen, zij kunnen zich pas aanmelden bij CVO en Ligo nadat zij een advies ontvangen hebben vanuit de agentschappen integratie en inburgering of het Huis van het Nederlands Brussel.

2. Werving

Er zijn een aantal belangrijke wijzigingen in het inburgeringstraject. Het traject wordt betalend, veel wordt gedigitaliseerd,... Zullen veel mensen niet afhaken hierdoor?

- Een aantal wijzigingen in het inburgeringstraject zullen van inburgeraars inderdaad een grotere inspanning vergen dan vandaag het geval is. We verhogen tezelfdertijd wel de kwaliteit van het traject door resoluut in te zetten op vraaggestuurd werken, een persoonlijk inburgeringsplan, flexibilisering,... De inburgeraar krijgt meer kansen op maatschappelijke participatie door o.m. een snellere toeleiding naar de arbeidsmarkt en een deelname aan een participatie- en netwerktraject. Elke inburgeraar zal vanaf nu ook door VDAB begeleid worden naar werk of opleiding. We zijn er dan ook van overtuigd dat de inburgeraar de meerwaarde van het inburgeringstraject zal blijven inzien. Tegelijk wordt vanuit de agentschappen integratie en inburgering extra ingezet op wervingscommunicatie. Er wordt een communicatiecampagne opgezet naar potentiële inburgeraars en mogelijke doorverwijzers.

3. Intake en trajectbepaling

Is er al zicht op hoe de info van de intake tot bij de CVO's/LIGO zal komen of is dat niet de bedoeling?

- De informatie zoals bijvoorbeeld het advies uit de intake NT2 en het inburgeringscontract wordt uitgewisseld via de klantopvolgsystemen van de agentschappen integratie en inburgering, het Huis van het Nederlands Brussel en de scholen.

Hoe ziet de regierol voor de OCMW's er precies uit? Waar wijkt dit af van de huidige manier van werken? Meestal komen cliënten eerst bij de OCMW's (aanvraag leefloon,...) en verwijzen de OCMW's door naar de agentschappen integratie en inburgering.

- De regels over de regie over het inburgeringstraject zijn niet gewijzigd ten opzichte van de huidige situatie. Wie de regie over het inburgeringstraject heeft bepaald uit welke onderdelen dat traject bestaat. In principe ligt de regie bij de agentschappen integratie en inburgering. Hiervan kan afgeweken worden, waarbij de regie bij VDAB of het OCMW komt te liggen. De regie ligt bij het OCMW voor inburgeraars die (1) inkomsten verwerven via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, (2) naar het agentschap integratie en inburgering doorverwezen worden door het OCMW én (3) niet tot de prioritaire categorieën van inburgering behoren. Tot de prioritaire categorieën van inburgering behoren in elk geval verplichte inburgeraars en nieuwkomers. Het OCMW zal dus steeds enkel de regie kunnen voeren over enkele categorieën van rechthebbende inburgeraars.
- Voor meer informatie over de doelgroep van inburgering verwijzen we de lezer naar bovenstaande vragen hierover.

Als de regie verlegd wordt naar het OCMW voor een bepaalde groep inburgeraars, worden hier dan extra middelen voorzien voor het OCMW om personeel te voorzien/bekostigen?

- Cf. hiervoor vermeld zijn de regels over de regie over het inburgeringstraject niet gewijzigd ten opzichte van de huidige regelgeving. Hieruit volgen dan ook geen wijzigingen in financiering.

Is een inburgeringscontract hetzelfde als een GPMI (voor leefloongerechtigden)?

- Nee, dit zijn documenten met een andere finaliteit en context. Het inburgeringscontract wordt aangegaan tussen de inburgeraar en het agentschap integratie en inburgering. Het bevat voor beide partijen verbintenissen met betrekking tot het inburgeringstraject. In het inburgeringscontract wordt o.m. het volgende opgenomen: het inburgeringstraject en de te volgen onderdelen (vrijstellingen, cursussen, inschrijving VDAB,...), de geldende afspraken, de bijhorende bijlagen, klachten- en beroepsprocedure...
- Het GPMI is een overeenkomst tussen het OCMW en diens cliënt. Die cliënt kan uiteraard een inburgeraar zijn met een inburgeringscontract.

Wat bedoelen jullie met de geïntegreerde intake? Bedoelen jullie hiermee rechtenverkenning vanuit het agentschap?

- Een van de doelstellingen van het gewijzigde inburgeringsbeleid is groeien naar een geïntegreerde intake tussen de agentschappen integratie en inburgering, VDAB/Actiris en/of het lokaal bestuur/OCMW. Het doel is de samenwerking tussen de agentschappen, VDAB/Actiris en het lokaal bestuur/OCMW te verstevigen en intensifiëren. Hoe dit er concreet zal uitzien is nog niet bekend (zie ook vragen hierna). Het is alvast wel de bedoeling gezamenlijke klanten cliëntgericht en optimaal afgestemd te begeleiden. Dit kan zich uiten in een gezamenlijke intake, efficiënte gegevensuitwisseling tussen de partijen, afspraken over de toeleiding, doorverwijzing en begeleiding van de klanten,... Op die manier versterken de partijen elkaars werkingen en zetten ze klantvriendelijkheid door.

Als de regie bij het agentschap integratie en inburgering ligt en dus niet bij OCMW/VDAB, hoe wordt er dan voor gezorgd dat de inburgeraar zo weinig mogelijk bij verschillende diensten en begeleiders moet aankloppen? Hoe wordt de keten zo kort mogelijk gehouden?

- Op termijn is het de bedoeling te evolueren naar een geïntegreerde intake tussen deze diensten om hieraan tegemoet te komen. In afwachting wordt alvast gewerkt aan goede afspraken over de toeleiding, doorverwijzing en begeleiding van de gezamenlijke cliënten,

gegevensuitwisseling,... Deze afspraken worden opgenomen in samenwerkingsovereenkomsten tussen de agentschappen enerzijds en de VDAB/OCMW's anderzijds.

Hoe zal de geïntegreerde intake precies aangepakt worden? Wanneer zal de oproep voor de proeftuinen voor de geïntegreerde intake verschijnen? Gaat dit om nieuwe proeftuinen of verlenging van de bestaande proeftuinen? Wanneer volgt hier meer info over?

- In 2022 wordt de geïntegreerde intake voorbereid via proeftuinen. De agentschappen integratie en inburgering, VDAB, lokale besturen/OCMW's/VVSG worden hierbij betrokken. Het is de bedoeling dat ze experimenteeruimte bieden en meerdere zaken in kaart brengen: geïntegreerde samenwerkingen, gegevensuitwisseling, rolafbakening...

Is de vrijstellingstest verplicht, voor het ondertekenen van het contract, voor een bepaalde doelgroep?

- Neen, de vrijstellingstest MO of NT2 vindt plaats voor het ondertekenen van het contract en kan door elke inburgeraar afgenomen worden. Deze wordt echter voor geen enkele inburgeraar verplicht. Een trajectbegeleider geeft toelichting over deze test tijdens de intake en de voorwaarden die hieraan gekoppeld zijn.

4. Formaliteiten van het inburgeringstraject

Wat is de geschatte termijn van een volledig inburgeringstraject?

- De geschatte duur van het inburgeringstraject wordt opgenomen in het inburgeringscontract van de inburgeraar. Het uitgangspunt hierbij is het NT2-profiel van de inburgeraar. NT2 is immers vaak het langstlopende trajectonderdeel. De duurtijd varieert van 12 maanden voor UTC- en CVO-profielen tot 36 maanden voor CBE alfa-profielen.

Wordt er bij de eindtermijn van het inburgeringscontract rekening gehouden met verlengde trajecten - eventueel hernemen van een niveau - bij NT2?

- De opgenomen richttermijn is gealigneerd op de gemiddelde duur van het NT2-profiel van de inburgeraar. Als er een heroriëntatie is of bepaalde niveaus hernomen worden, kan de termijn gewijzigd worden.

Zullen de gegevens inzake het inburgeringscontract opgenomen worden in de kruispuntbank (start, duurtijd,...)?

- Momenteel is het niet mogelijk om deze specifieke gegevens uit het contract te delen via de kruispuntbank. Naast het delen van het aanwezig zijn van een inburgeringscontract worden ook andere gegevens gedeeld: inburgeringsattest behaald, MO-cursus,... Per partner is bepaald (Magda) welke gegevens uitgewisseld kunnen en mogen worden.

Zullen cursisten die een attest uitgeleerd krijgen voor NT2 dan een verklaring van geleverde inspanningen krijgen?

- Een verklaring van geleverde inspanningen tot het behalen van een inburgeringsattest zal uitgereikt worden aan inburgeraars die omwille van beperkte leercapaciteiten de doelstellingen van MO en/of NT2 niet kunnen behalen, maar wel de doelstellingen van de andere onderdelen van het inburgeringstraject behaalden. Dit gaat breder dan het huidige attest van uitgeleerdheid vanuit de CBE's, dat enkel voor NT2 geldt. De gewijzigde regelgeving hanteert een nieuwe terminologie en spreekt over beperkte leercapaciteiten. Dit kan van toepassing zijn voor NT2 en MO. De definities zijn opgenomen in de

regelgeving. Beperkte leercapaciteiten voor MO zullen vastgesteld worden door de agentschappen integratie en inburgering. Voor NT2 zal dit gebeuren door alle NT2-centra. De criteria om tot die laatste vaststelling te komen worden opgenomen in het Vlaams Afsprakenkader NT2.

Is de verklaring van geleverde inspanningen tot het behalen van het inburgeringsattest voldoende voor het bekomen van de Belgische nationaliteit?

- Het toekennen van de Belgische nationaliteit is een federale bevoegdheid. Vragen hierover kunnen niet beantwoord worden vanuit het domein integratie en inburgering.

Het inburgeringsattest is noodzakelijk (tot nu toe 1.1, 1.2 en MO) bij het aanvragen van de Belgische nationaliteit. Als 2.1 en 2.2 ook verplicht worden, zal het veel langer duren vooraleer de Belgische nationaliteit zal kunnen aangevraagd worden? Ik hoorde ook reeds dat er na het behalen van 1.2 een voorlopig attest zal afgeleverd worden waardoor mensen toch al de nationaliteit zouden kunnen aanvragen met als voorwaarde dat de volgende niveaus Nederlands nog gevolgd moeten worden. Wat als de mensen dat niet doen?

- Het toekennen van de Belgische nationaliteit is een federale bevoegdheid. Vragen over de voorwaarden voor de nationaliteitsaanvraag kunnen niet beantwoord worden vanuit het domein integratie en inburgering.
- Het inburgeringsattest wordt uitgereikt als de inburgeraar de doelstellingen van het inburgeringstraject behaalt. Hij zal moeten slagen voor MO en NT2 op het taalniveau A2 en zich inschrijven bij VDAB. Later komt daar ook het voltooiën van het participatie- en netwerktraject bij. Het te behalen taalniveau in functie van het inburgeringsattest is niet gewijzigd ten opzichte van de huidige regelgeving. Er werd wel bepaald dat verplichte inburgeraars 24 maanden na het behalen van het inburgeringsattest moeten aantonen dat zij het taalniveau B1 mondeling behaald hebben. Dit is een vervolgtraject op inburgering en geeft geen extra attestering.

Waarom geven jullie eigenlijk twee soorten attesten? Hetzelfde attest met een opmerking erop had minder discriminerend geweest.

- Voor het behalen van het inburgeringsattest geldt een resultaatsverbintenis. Dit is een uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019 – 2024. Het doel is iedere inburgeraar tot een inburgeringsattest te brengen. Voor een aantal inburgeraars zal dat niet mogelijk zijn omwille van beperkte leercapaciteiten voor MO en/of NT2. Om de inspanningen van die inburgeraars toch te valoriseren, werd ervoor gekozen in die gevallen een verklaring van geleverde inspanningen tot het behalen van het inburgeringsattest uit te reiken.

5. Trajectbegeleiding

De voorstelling begon met: het is vraaggestuurd en cliëntgericht. Waar vind ik dat terug in de rest van het verhaal? Is dit een haalbaar verhaal?

- Cliëntgericht werken is geen nieuwe ambitie en komt reeds tot uiting in een aantal onderdelen van het inburgeringstraject. Zo wordt bijvoorbeeld een grondige NT2-intake en -screening gevoerd om inburgeraars naar een gepast aanbod door te verwijzen en is er steeds sprake van een overkoepelende trajectbegeleiding in samenspraak met de inburgeraar. Met het nieuwe inburgeringstraject wordt verder omgeschakeld naar een vraaggestuurde werking.

- De intake is een eerste belangrijke hefboom tot maatwerk in het inburgeringstraject. De trajectbegeleider zal de inburgeraar bij de start stimuleren tot zelfreflectie om zijn doelstellingen, competenties en ambities in kaart te brengen. Dit resulteert in een persoonlijk inburgeringsplan voor elke inburgeraar. Er zal gewerkt worden met verschillende klantprofielen. Het inburgeringstraject zal lineair, geïntegreerd of gecombineerd vorm krijgen. Momenteel stemmen de trajectbegeleiders het traject af met betrokken partners als VDAB, OCMW,... Op termijn wordt geëvolueerd naar een geïntegreerde intake om dit proces te stroomlijnen.
- Ook doorheen het inburgeringstraject wordt de inburgeraar ondersteund en begeleid. Trajectbegeleiding is de rode draad doorheen het inburgeringstraject. De trajectbegeleider zal de inburgeraar helpen bij het behalen van zijn geformuleerde doelstellingen. Indien nodig wordt hij doorverwezen naar reguliere voorzieningen. Trajectbegeleiding bestaat uit 13 opdrachten (zie powerpointpresentatie).
- De cursus MO wordt verder gedifferentieerd in meerdere werkvormen. Deze differentiatie gebeurt voornamelijk van fysieke cursussen tot volledig digitale cursussen en blended vormen er tussen in. Ook zelfstudie zal een mogelijkheid zijn. Er zal ook inhoudelijk gedifferentieerd kunnen worden binnen MO. Een basis aan minimumdoelen zal voor elke inburgeraar van toepassing zijn. Daarnaast is het mogelijk de cursus inhoudelijk uit te breiden volgens het profiel van de inburgeraar (vb. Europeanen, studenten, laaggeletterde inburgeraars,...).
- Het participatie- en netwerktraject treedt later in werking. Ook hier is het de bedoeling op maat van de inburgeraar te werken en te zorgen voor een traject dat optimaal aansluit bij zijn persoonlijke situatie en wensen.
- De agentschappen integratie en inburgering bereiden zich hier momenteel operationeel op voor. Om hieraan tegemoet te komen worden verschillende concepten en methodieken uitgewerkt: massa-maatwerkproductie, een aangepaste intake, een online cursus MO,....

Hoe gaan de trajectbegeleiders van de agentschappen integratie en inburgering deze intensieve begeleiding en op maat werken kunnen waarmaken, wanneer ze een enorm grote dossierlast hebben? Worden hier extra personen voor aangeworven?

- De intake is een eerste belangrijke hefboom tot maatwerk in het inburgeringstraject. De trajectbegeleider zal de inburgeraar bij de start stimuleren tot zelfreflectie om zijn doelstellingen, competenties en ambities in kaart te brengen. Dit resulteert in een persoonlijk inburgeringsplan voor elke inburgeraar. Hier wordt een persoonlijk type begeleiding aan gekoppeld, gezien sommige klanten hun traject sneller en/of zelfstandiger zullen kunnen doorlopen dan anderen. Binnen de beschikbare financiering wordt voldoende capaciteit aan trajectbegeleiding voorzien.

Gaan trajectbegeleiders en begeleiders van VDAB ook aanklampend aan de slag (bijvoorbeeld niet begrijpen van de Nederlandse taal, niet begrijpen van briefwisseling – analfabeet,...) wanneer de inburgeraar zijn afspraken niet nakomt? Of ligt de verantwoordelijkheid bij de inburgeraar? Welke impact heeft dit op het verkrijgen van het diploma?

- Over de begeleiding van de VDAB kunnen vanuit het domein integratie en inburgering geen vragen beantwoord worden. Dit betreft een andere bevoegdheid.
- De inburgeraar is eigenaar van zijn inburgeringstraject. Hij krijgt verantwoordelijkheid over het formuleren en behalen van zijn persoonlijke doelstellingen en de doelstellingen van zijn inburgeringstraject. Voor sommige inburgeraars zal dit eigenaarschap een nieuw gegeven of niet vanzelfsprekend zijn. De trajectbegeleider biedt hierin een trapsgewijze

ondersteuning aan. De inburgeraar blijft zo zelf aan het stuur, maar hij kan steeds terugvallen op zijn trajectbegeleider waar en wanneer dit nodig blijkt. Dit kan onder meer te maken hebben met het onvoldoende beschikken over een contacttaal of onvoldoende kennis hebben van de Nederlandse taal, geen netwerk hebben om op terug te vallen, kampen met allerlei problematieken,...

- Er worden aan de start van het traject duidelijke afspraken gemaakt aan de hand van het inburgeringscontract en reglementen. Trajectbegeleiders beschikken over ondersteunend materiaal om hierin klaarheid te brengen bij de inburgeraar of moeilijke boodschappen over te brengen. Doorheen het traject zijn er ijkpunten waarbij de trajectbegeleider het verloop van het traject van de inburgeraar opvolgt, feedback geeft aan de inburgeraar en evalueert. Wanneer de verplichte inburgeraar de gemaakt afspraken niet nakomt, kan er overgegaan worden tot sanctionering.

6. Cursusaanbod

Wordt het aanbod aan cursussen MO en NT2 uitgebreid? In de praktijk worden we toch wel vaak met wachtlijsten geconfronteerd.

- In 2021 hebben de agentschappen integratie en inburgering inspanningen gedaan om de wachtlijsten van de cursussen maatschappelijke oriëntatie bijna volledig weg te werken. De nieuwe regelgeving heeft tot doel inburgeraars snel te laten starten met de vormingspakketten gelinkt aan hun inburgeringstraject. Om dat verder te bereiken wordt het aanbod maatschappelijke oriëntatie gedifferentieerd naar vorm en inhoud. Dat zal ervoor zorgen dat inburgeraars maximaal bereikt worden en op korte termijn kunnen instappen in het aanbod.
- De agentschappen integratie en inburgering voeren ook de regie over een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2. Samen met de aanbodverstrekkers NT2 worden daartoe behoefteplannen opgemaakt. Daarin worden de vraag en het aanbod op elkaar afgestemd, opdat de aanbodverstrekkers een concrete en optimale NT2-planning kunnen opmaken.

7. Maatschappelijke oriëntatie

Het is goed dat jullie een eindtest voor MO hebben geïmplementeerd maar denken jullie dat het goed is om slechts 50% prestatie te vragen om het certificaat van integratie te krijgen? Is het genoeg om onze gemeenschap de benodigde kwaliteit te bieden (en die 50% kan ook alleen door de test worden behaald)? Hoe zien jullie de rol van MO-docent als de inburgeraar het certificaat kan krijgen zelfs als hij/zij niet heeft deelgenomen aan de lessen, geen acceptabele activiteit en samenwerking heeft geboden?

- Om de doelstellingen te behalen van de cursus maatschappelijke oriëntatie moet de inburgeraar slagen voor een gestandaardiseerde test. De inburgeraar moet hier minimum 50% op behalen én binnen de vragenset over waarden en normen ook minimum 50% behalen. De cesuur van 50% is gealigneerd op testen in het onderwijs. Op termijn wordt naast de gestandaardiseerde test ook een procesevaluatie ingevoerd. Om volledig geslaagd te zijn zal de inburgeraar nog steeds minstens moeten slagen voor de gestandaardiseerde test. Die blijft in het eindresultaat het zwaarste gewicht krijgen. Met de aanvullende procesevaluatie wordt beoogd teaching to the test tegen te gaan en ook het afgelopen leerproces mee te nemen in de evaluatie. De MO-docent krijgt hier een belangrijke rol in. Hij heeft de inburgeraar kunnen opvolgen tijdens zijn MO-cursus. Zo heeft hij zicht op

taken, groepsopdrachten,... én attitudes vanuit de inburgeraar. De test maatschappelijke oriëntatie zal dus een alomvattende evaluatie bieden met focus op conceptuele en procedurele kennis en attitudes.

- Het is steeds de bedoeling dat de inburgeraar een cursus maatschappelijke oriëntatie volgt vooraleer deel te nemen aan de test. Dit zal ook mogelijk zijn aan de hand van een zelfstudiepakket, waarbij de inburgeraar in beperkte mate opgevolgd wordt door een docent. Hij zal dus steeds ook beoordeeld worden via zijn leerproces. Als een verplichte inburgeraar niet instapt in de cursus of weigert deel te nemen aan de test kan hij hiervoor gesanctioneerd worden. Enkel bij het afleggen van een test maatschappelijke oriëntatie i.f.v. een vrijstelling voor MO (c.q. voor het ondertekenen van een inburgeringscontract) wordt er geen cursus maatschappelijke oriëntatie gevolgd.

Welk digitaal leerplatform wordt gebruikt voor MO?

- Er wordt gewerkt met Google for Education.

Waarom spreekt u over Verlichtingswaarden i.p.v. over grondwettelijke rechten of principes? Het laatste begrip is minder beladen en polariserend.

- Hiermee wordt verwezen naar het Vlaams Regeerakkoord 2019 – 2024: *“Onze aandacht gaat daarbij uit naar zowel de doelgroep als de inhoud van het inburgeringstraject, met een sterke focus op onze pluralistische rechtstaat, basisinzicht in onze samenleving, haar werking en haar geschiedenis (Vlaamse canon), met aandacht voor de waarden van de Verlichting, zoals vervat in de Grondwet en internationale mensenrechtenverdragen, bv. gelijkheid man-vrouw, scheiding van kerk en staat, respect voor seksuele diversiteit, het non-discriminatiebeginsel,...”*. In de nieuwe regelgeving werd dit geconcretiseerd via verwijzingen naar o.m. de Grondwet, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de principes zoals opgesomd in het Regeerakkoord.

Kunnen we een overzicht krijgen van welke onderwijsdoelstellingen per leefomgeving vooropgesteld worden?

- De algemene doelstellingen van maatschappelijke oriëntatie werden opgesomd in artikel 24 van het gewijzigd Besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Die werden door de agentschappen integratie en inburgering geconcretiseerd in evalueerbare onderwijsdoelen per leeromgeving. Die onderwijsdoelen zijn te omvangrijk om langs deze weg te delen. Ze zullen wel ter beschikking gesteld worden van de inburgeraar op zijn persoonlijk inburgeringsplatform.

Met betrekking tot differentiatie MO: wat zijn de implicaties voor lokale/regionale leslocaties (cfr. geen onkostenvergoeding verplaatsingen voor inburgeraars)?

- De differentiatie binnen MO zal geen implicaties hebben op de leslocaties. Er worden fysieke cursussen georganiseerd op basis van de behoeftes. Als de inburgeraar een digitale cursus volgt, zal dit vanaf een zelf gekozen locatie kunnen.

Wanneer en hoe leren de inburgeraars MO op maat? Wordt hen hiervoor online uitleg aangereikt?

- De cursus MO wordt gedifferentieerd in meerdere werkvormen. Deze differentiatie gebeurt vormelijk van fysieke cursussen tot volledig digitale cursussen en blended vormen er tussen in. Ook zelfstudie zal een mogelijkheid zijn. Er zal ook inhoudelijk gedifferentieerd kunnen worden binnen MO. Een basis aan minimumdoelen zal voor elke inburgeraar van

toepassing zijn. Daarnaast is het mogelijk de cursus inhoudelijk uit te breiden volgens het profiel van de inburgeraar (vb. Europeanen, studenten, laaggeletterde inburgeraars,...).

- De trajectbegeleider geeft tijdens de intake informatie over de cursus maatschappelijke oriëntatie. Deze informatie dekt zowel het inhoudelijke luik (leeromgevingen, doelen, individuele vragen,...) als praktische zaken (hoe, waar en wanneer). Inburgeraars met beperkte of geen digitale vaardigheden hebben de mogelijkheid om een fysieke cursus te volgen of deel te nemen aan een IT-voortraject.

Mogen personen met een oranje kaart de MO-cursus volgen of moeten ze wachten tot ze hun eID krijgen?

- Dit is afhankelijk van de verblijfsstatus. Meer informatie kan je hierover lezen in het hoofdstuk 1. Doelgroep inburgering.

Hoe en door wie wordt de gestandaardiseerde test MO afgenomen?

- De gestandaardiseerde test MO is een digitale test. Deze wordt afgenomen in testcentra onder begeleiding van testafnemers.

Wie zit er in de expertencommissie die bepaalt of iemand beperkte leercapaciteiten heeft voor de cursus MO? Wat zijn de 'voorwaarden' voor beperkte leercapaciteiten?

- De commissie beperkte leercapaciteiten bestaat uit minstens drie personen, waaronder de trajectbegeleider, de leerkracht MO en een persoon met pedagogische kennis.
- De criteria zijn:
  - de inburgeraar is niet geslaagd voor de test maatschappelijke oriëntatie,
  - de inburgeraar was voldoende gemotiveerd en heeft voldoende inspanningen geleverd,
  - de inburgeraar beschikt niet over de leercapaciteiten om vooruitgang te boeken.

Kunnen we de inhoud van de gestandaardiseerde test MO inkijken?

- Neen, om verspreiding van de testvragen te voorkomen is dit geen mogelijkheid. De test is opgesteld op basis van de doelstellingen geformuleerd in de regelgeving en de evalueerbare onderwijsdoelen.

8. Nederlands als tweede taal

Blijft NT2 gratis voor aanvragers inburgering?

- Er wordt net als voor MO een retributie ingevoerd voor NT2 binnen inburgering. Die retributie wordt geregeld via het volwassenenonderwijs. Voor vragen hierover verwijzen we de lezer door naar het beleidsdomein Onderwijs.

Blijft er een vrijstelling van de inschrijvingsgelden voor NT2 bestaan voor mensen die in een LOI verblijven?

- De retributie voor NT2 wordt geregeld via het volwassenenonderwijs. Voor vragen hierover verwijzen we de lezer door naar het beleidsdomein Onderwijs.

Zal de gestandaardiseerde test NT2 enkel voor A2 gelden of ook voor andere niveaus?

- De gestandaardiseerde test voor NT2 wordt geregeld via het volwassenenonderwijs. Voor vragen hierover verwijzen we de lezer door naar het beleidsdomein Onderwijs.

Zal het dezelfde test zijn voor LIGO en CVO voor bv. A2?

- De gestandaardiseerde test voor NT2 wordt geregeld via het volwassenenonderwijs. Voor vragen hierover verwijzen we de lezer door naar het beleidsdomein Onderwijs.

Wat is de streefdatum voor het beginnen met de gestandaardiseerde test NT2?

- De gestandaardiseerde test voor NT2 wordt geregeld via het volwassenenonderwijs. Voor vragen hierover verwijzen we de lezer door naar het beleidsdomein Onderwijs.

Wie kan bepalen of iemand beperkte leercapaciteiten heeft? Een CVO of Ligo doet dat niet na bevraging.

- Beperkte leercapaciteiten in het kader van NT2 tijdens het inburgeringstraject zullen vastgesteld worden door de NT2-aanbieders. Dan wordt geoordeeld dat de inburgeraar voldoende inspanningen en motivatie leverde, maar niet over de leercapaciteiten beschikt om de doelstellingen voor NT2 te behalen. Hierover worden richtlijnen opgenomen in het Vlaams Afsprakenkader NT2.

Begrijp ik het goed dat als cliënten nu worden doorverwezen naar het agentschap integratie en inburgering om te kijken op welk taalniveau ze nu functioneren ook 180 euro moeten betalen?

- Dit klopt niet. De agentschappen integratie en inburgering zijn verantwoordelijk voor de intake en screening van NT2-kandidaten om ze vervolgens naar het meest geschikte aanbod NT2 door te verwijzen. Hiervoor worden verschillende testinstrumenten gebruikt, zoals de instaptoets, de covaartest,.... Voor deze instrumenten wordt geen retributie ingevoerd. Ook als de inburgeraar een vrijstellingstest aflegt voor NT2 in het kader van zijn inburgeringstraject, is hij geen retributie verschuldigd. Er wordt enkel een retributie ingevoerd voor de cursus en de test NT2.

Wanneer volgt meer info rond het luik NT2? (nadat het volwassenenonderwijs hierover heeft beslist, maar wanneer is dat?)

- Het legistisch proces tot wijziging van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs loopt. Op 11 februari 2022 keurde de Vlaamse Regering het desbetreffende voorontwerp van decreet voor de tweede keer principieel goed. Voor vragen over het verdere verloop van dit proces verwijzen we de lezer door naar het beleidsdomein Onderwijs.

In ons CBE ontvangen wij zeer veel mensen die nog geen positieve uitspraak kregen in hun asielpprocedure. Zij mogen wel instappen in de lessen NT2 of alfa, zo ik begreep. Stel, na hun traject Nederlands krijgen ze positief. Kunnen ze dan niet verplicht worden om opnieuw in te stromen? Want de lat van VDAB of OCMW ligt vaak veel hoger dan het verplichte 1.2 attest.

- Als een verzoeker om internationale bescherming het statuut van erkend vluchteling of subsidiair beschermde krijgt, wordt hij verplicht inburgeraar. Hij zal dan in het kader van zijn traject het taalniveau A2 moeten behalen, mits een afwijking voor alfa-cursisten. 24 maanden na het behalen van het inburgeringsattest zal hij ook moeten aantonen dat hij het taalniveau B1 mondeling behaalde, tenzij hij 6 maanden onafgebroken gewerkt of gestudeerd heeft. Als de betrokken inburgeraar kan aantonen die taalniveaus reeds behaald te hebben, moet hij die uiteraard niet opnieuw volgen. Het agentschap integratie en inburgering zal dan aanduiden dat de doelstellingen behaald zijn. Als de inburgeraar reeds ingeschreven is in een NT2-cursus, maar het taalniveau A2 nog niet behaalde, zal het agentschap bepalen op welk taalniveau de inburgeraar zit. Hij kan dan zijn traject verder zetten tot hij de doelstellingen in het kader van inburgering behaald heeft.

Moeten verzoekers om internationale bescherming de volledige kosten betalen in de CVO's?

- Voor vragen over het inschrijvingsgeld voor NT2 verwijzen we de lezer door naar het beleidsdomein Onderwijs.

9. Inschrijving bij VDAB/Actiris

Geldt het volgen van een fulltime opleiding (in een cvo, hoger onderwijs) ook als vrijstelling van de verplichte inschrijving VDAB?

- Nee, de inburgeraar wordt enkel vrijgesteld van de verplichte inschrijving bij VDAB als hij kan aantonen dat hij werkt.

Hoeveel uren moet een inburgeraar werken om vrijgesteld te zijn van de verplichte inschrijving bij VDAB? Minimum 19u / parttime? Wat met interim jobs met contracten van een aantal dagen?

- De inburgeraar moet kunnen aantonen dat hij minstens halftijds werkt als werknemer, zelfstandige of ambtenaar. Het moet gaan over een duurzame tewerkstelling. Werknemers moeten dit kunnen aantonen met arbeidscontract(en) van minstens drie maanden aansluitend. Afzonderlijke, kortdurende niet op elkaar aansluitende interimcontracten vallen dus niet onder de definitie van werken. Personen die werken met dergelijke losse contracten hebben baat bij begeleiding door VDAB/Actiris. Interimcontracten die elkaar opvolgen en zo een aaneensluitende periode van in totaal drie maanden vormen tellen wel als vrijstellingsgrond voor de verplichte inschrijving bij VDAB/Actiris.

Strookt de verplichte inschrijving bij VDAB met het gepersonaliseerd inburgerings-/toekomstplan? Wat als een inburgeraar er bijvoorbeeld zelf voor kiest om thuis te blijven en voor jonge kinderen te zorgen, terwijl de partner werkt? Waarom wordt die persoon verplicht zich in te schrijven bij VDAB?

- De verplichte inschrijving bij VDAB werd opgenomen als onderdeel van het inburgerings-traject omdat een deel van de huidige inburgeraars de weg niet vindt naar de VDAB. Hierdoor verkleint de kans op economische zelfredzaamheid. Ook voor personen die niet meteen de nood aanvoelen om werk te zoeken omdat bijvoorbeeld hun partner werkt, is het belangrijk de nodige informatie te krijgen over kansen, drempels en risico's (vb. mogelijks verhoogd armoederisico na scheiding). Personen kunnen er hierna uiteraard nog steeds voor kiezen niet te werken en de zorg voor de kinderen op te nemen.

Wat met alleenstaande moeders met kinderen die geen kinderopvang hebben? Zij kunnen ingeschreven worden bij de VDAB, maar de VDAB-consulent kan niks doen. Brengt de verplichte inschrijving bij VDAB geen onnodige dossierlast bij de VDAB-consulenten?

- Zoals vermeld is het de bedoeling dat elke inburgeraar minstens in contact komt met de VDAB en de nodige informatie krijgt over kansen, drempels en risico's. Vervolgens is het aan de VDAB te oordelen over het arbeidsperspectief van de inburgeraar. Het agentschap integratie en inburgering en VDAB maken hier afspraken over in een onderlinge samenwerkingsovereenkomst.

Vaak geven we inburgeraars die leefloon aanvragen eerst de kans om de taal te leren en laten we hen daarna pas inschrijven bij de VDAB, dat kan nu dus niet meer wachten en moet dan binnen de 2 maanden na opmaak van het inburgeringscontract? Is het zinvol om na twee maanden al in traject te gaan bij VDAB? Welke acties zal VDAB met die mensen ondernemen?

- Inburgeraars moeten inderdaad ingeschreven zijn bij de VDAB binnen de twee maanden na het ondertekenen van het inburgeringscontract. Met deze inschrijving bij de VDAB kunnen inburgeraars meteen toegeleid worden naar een job waar aangewezen, maar ook gericht opleidingen en werkervaringsstages aangeboden krijgen. Met het hertekende inburgeringstraject is het de bedoeling af te stappen van een lineair traject waar dat niet nodig is, en meer in te zetten op geïntegreerde trajecten of trajecten waarbij verschillende onderdelen gecombineerd worden. Het is de opdracht van VDAB om het arbeidsperspectief van de inburgeraar te bepalen. Een geïntegreerde intake tussen de agentschappen integratie en inburgering, VDAB/Actiris en lokale besturen/OCMW's moet dit op termijn verder stroomlijnen.

Wat doe je met inburgeraars die volgens de RMI-wet en GPMI vrijgesteld worden van de voorwaarde arbeidsbereidheid omwille van ziekte of billijkheidsredenen. Worden zij ook toegeleid naar VDAB en een activeringstraject? Waar ligt hier de rol van het OCMW?

- Dit is in het kader van het inburgeringstraject geen vrijstellingsgrond voor de verplichte inschrijving bij VDAB. Het is de bedoeling dat elke inburgeraar op beroepsactieve leeftijd die wettelijk toegang heeft tot de arbeidsmarkt, zich inschrijft bij VDAB. Er is slechts een vrijstelling voorzien voor personen die reeds aan het werk zijn. De verplichting betreft louter een inschrijving bij VDAB, het betreft geen verplichting tot werken. Zoals vermeld is het de bedoeling dat elke inburgeraar minstens in contact komt met de VDAB en de nodige informatie krijgt over kansen, drempels en risico's. Vervolgens is het aan de VDAB te oordelen over het arbeidsperspectief van de inburgeraar. Uiteraard kunnen hierover afspraken gemaakt worden tussen VDAB en het bevoegde OCMW.

Verplicht inschrijven bij de VDAB terwijl de MO/NT2-opleiding loopt: vanaf dan wordt hij/zij opgeroepen voor, veelal, tijdelijk werk waarna het traject weer opgenomen moet worden, maar mogelijks de passende module niet direct start of er geen plaats meer is. Dat zie ik vaak bij mijn cursisten in Ligo. Als er dan nog een einddatum staat op het traject, wordt het moeilijk.

- Na de inschrijving bij VDAB maakt de trajectbegeleider een toeleiding aan in het klantvolgsysteem. Die triggert de gegevensuitwisseling tussen de agentschappen en VDAB. Door deze toeleiding krijgen de inburgeraars in het VDAB-klantvolgsysteem een label 'inburgering'. Dit label zorgt ervoor dat deze inburgeraars aan VDAB-bemiddelaars toegewezen worden die inzetten op een intensieve en gespecialiseerde begeleiding. Zij maken de inschatting naar afstand tot de arbeidsmarkt en de dispatch naar een passende sector. Dit zorgt er tevens voor dat de inburgeraar gerichte vacatures aangeboden krijgt passend bij zijn profiel. Zoals vermeld is het met het hertekende inburgeringstraject ook de bedoeling af te stappen van een lineair traject waar dat niet nodig is, en meer in te zetten op geïntegreerde trajecten en trajecten waarbij verschillende onderdelen gecombineerd worden.
- Wanneer het inburgeringstraject verlengd wordt door het later opnemen of hernemen van bepaalde modules, kan de termijn gewijzigd worden.

Wanneer de inburgeraar reeds begeleid wordt door de activeringsdienst van het OCMW, dient hij dan ook geactiveerd te worden via een traject van VDAB? Of kan dit onderling afgesproken worden? Wie neemt wat op?

- Vanuit integratie en inburgering kunnen geen vragen beantwoord worden over het activeringstraject van de inburgeraar. Dat is een opdracht voor het OCMW en/of de VDAB. Vanuit inburgering worden inburgeraars louter verplicht tot een inschrijving bij VDAB.

Uiteraard kunnen hier onderling afspraken over gemaakt worden. De geïntegreerde intake bij de start van het inburgeringstraject zal op termijn deze processen stroomlijnen.

10. Digitalisering

Wordt de digitale MO-cursus verplicht of blijft de mogelijkheid om de cursus niet digitaal te volgen?

- De digitale cursus wordt niet verplicht. Het hertekende inburgeringstraject krijgt vorm op maat van de inburgeraar. MO zal zowel fysiek, blended als digitaal gevolgd kunnen worden, afhankelijk van het profiel van de inburgeraar.

De lessen MO zijn niet enkel leerrijk, maar bieden ook een mogelijkheid om sociale contacten te leggen. Deze doelgroep heeft vaak een beperkt sociaal netwerk, de lessen bieden kansen om dit netwerk uit te breiden. Door alles zo te digitaliseren, valt dit stuk weg en dat is heel erg jammer. Hoe kan hieraan tegemoet gekomen worden?

- Digitale cursussen zijn een instrument om de toegankelijkheid van het inburgeringstraject te verhogen, bijvoorbeeld voor personen die werken of studeren en geen mogelijkheden hebben om fysieke lessen te volgen. Het klopt dat fysieke cursussen inburgeraars in staat stellen een sociaal netwerk uit te bouwen. Fysieke cursussen zullen dan ook nog steeds mogelijk zijn. De lesmethodes zullen steeds afgestemd worden op de persoonlijke leefsituatie en verwachtingen van de inburgeraar. Daarnaast wijzen we op het nieuwe onderdeel van inburgering, namelijk het participatie- en netwerktraject. Hiermee is het specifiek de bedoeling in te zetten op het sociaal netwerk van de inburgeraar.

Wat met de mensen die digitaal niet vaardig zijn?

- De lesmethodes worden steeds afgestemd op het profiel van de inburgeraar. Fysieke cursussen blijven een mogelijkheid waar digitale trajecten niet wenselijk/mogelijk zijn. Het agentschap integratie en inburgering werkte daarnaast een voortraject rond digitale vaardigheden uit. Tijdens de intake gebeurt een screening van digitale vaardigheden. Als een digitale of blended cursus wenselijk is voor de inburgeraar, maar geen of onvoldoende digitale vaardigheden aanwezig zijn, kan hij instappen in het voortraject. Daarbij krijgt de inburgeraar de nodige informatie en wordt ingezet op de nodige digitale vaardigheden.

Hoe wordt zo'n digitaal voortraject georganiseerd?

- De IT-voortrajecten worden regionaal georganiseerd. Ze duren 12 uur (3 modules van 4 uur), voorzien de inburgeraar van de nodige informatie en zetten in op de digitale vaardigheden. Het gaat bijvoorbeeld om praktische en technische IT-tools, werken met een Chromebook, deelnemen aan online lessen en ontvangen, verwerken en terugsturen van informatie. Zo wordt de toegankelijkheid van een digitale cursus MO gefaciliteerd. Het traject wordt telkens georganiseerd vlak voor de start van de MO-cursus.
- Er werd reeds samengewerkt met partners als Ligo, Groep Intro,... Het IT-voortraject wordt geëvalueerd, waarbij nagegaan wordt waar nog bijkomende (samenwerkings)kansen liggen. Zo wordt gedacht aan lokale besturen, scholen, VDAB,... Het agentschap integratie en inburgering werkt momenteel ook verder aan een uitbreiding van de huidige screeningsmethodes en andere digitale acties die inburgeraars kunnen worden aangeboden.

Wordt van inburgeraars verwacht dat ze zelf beschikken over materialen om de online cursus te kunnen volgen? Wordt ondersteuning voorzien?

- De screening van digitale vaardigheden tijdens de intake omvat ook een gedeelte rond IT-middelen en internetmogelijkheden. Als de inburgeraar over onvoldoende materialen beschikt kan een Chromebook (eventueel met 4G) ter beschikking gesteld worden. Sinds de start van deze werking hebben hier reeds ongeveer 6.700 inburgeraars gebruik van kunnen maken.

Wordt de test aan het einde van een online cursus ook online afgelegd?

- De gestandaardiseerde test MO is een digitale test. Die wordt afgenomen in testcentra.

Met betrekking tot de digitale vrijstellingstest: wat als er iemand naast zit en de antwoorden helpt invullen?

- Dergelijke vormen van fraude worden onmogelijk gemaakt. De gestandaardiseerde test MO is een digitale test die afgenomen wordt in testcentra. Dit gebeurt onder toezicht van een testafnemer.

Digitaal leren kan ervoor zorgen dat de cursus MO sneller gevolgd kan worden. Maar zonder contact is er geen zicht op de attitude van mensen. Zal het bij de evaluatie niet makkelijk zijn om te zeuren of bepaalde attitudes te verbergen?

- De digitale, gestandaardiseerde test is zo opgebouwd dat fraude onmogelijk gemaakt wordt. Ook de afnameprocedure maakt dit onmogelijk. De test wordt afgenomen in testcentra onder toezicht van een testafnemer. MO wordt bovendien niet enkel geëvalueerd aan de hand van de digitale, gestandaardiseerde test. Het wordt een combinatie van die test en een procesevaluatie. Die laatste zorgt ervoor dat ook het leerproces van de cursist meegenomen wordt in de evaluatie. Procesevaluatie peilt naar de vooruitgang en kwaliteit in het leer- en onderwijsproces en kan extra nadruk leggen op de evaluatie van attitudes. Het kan bijvoorbeeld gaan over observaties tijdens groepswork, praktijkobservaties, eventueel in gesimuleerde situaties, een portfolio dat de inburgeraar dient samen te stellen, kleine toetsen die de inburgeraar aflegt,....

11. Sanctionering

Zijn de sanctionerende maatregelen gewijzigd?

- Ja, er werden een aantal wijzigingen doorgevoerd in de regels rond sanctionering. Ten eerste werd de sanctionering voor rechthebbende inburgeraars geschrapt. Enkel verplichte inburgeraars zullen nog gesanctioneerd kunnen worden. Daarnaast werd ingevoerd dat geen inbreuk vastgesteld wordt bij een eerste keer niet slagen op de test van een vormingspakket (MO of NT2). Pas als men een tweede keer niet slaagt, kan sanctionering volgen. Tot slot bleef het principe dat een inburgeraar niet gesanctioneerd wordt louter omdat hij niet slaagde voor de test ongewijzigd. In dergelijke gevallen wordt gekeken naar de deelname aan het vormingspakket.

Zijn er sancties voor personen die geen noodzakelijke inspanningen leveren om het traject tot een goed einde te brengen?

- Verplichte inburgeraars zijn ten eerste verplicht de doelstellingen van de verschillende onderdelen van het inburgeringstraject te behalen. Indien dat niet het geval is, zijn sancties mogelijk. Bij de vormingspakketten MO en NT2 zal de inburgeraar geen sanctie krijgen louter omdat hij niet slaagde voor de test, wel als hij daarbij onregelmatig deelnam

aan de cursus. Voor het onderdeel verplichte inschrijving bij VDAB/Actiris, volgt een sanctie als de inburgeraar zich niet tijdig heeft ingeschreven. Voor het onderdeel participatie- en netwerktraject is een sanctie mogelijk als de inburgeraar dit op het einde van zijn traject niet heeft volbracht. Daarnaast moet de verplichte inburgeraar zich tijdig aanmelden bij het agentschap integratie en inburgering, voldoende medewerking bieden bij de totstandkoming van zijn inburgeringscontract,... Als hier inbreuken op gepleegd worden zijn eveneens sancties mogelijk.

- Voor rechthebbende inburgeraars is zoals vermeld geen sanctionering meer mogelijk.

Wat betekent een sanctie concreet? Kan enkel gesanctioneerd worden via geldboetes? Kunnen inburgeraars ook uitgewezen worden als ze het inburgeringsattest niet behalen?

- Er zijn inderdaad enkel sancties via geldboetes voorzien. Aan elke inbreuk is een boetecategorie gekoppeld, op basis waarvan beslist wordt hoeveel de boete precies bedraagt. Dat gebeurt door de handhavingsambtenaren van het Agentschap Binnenlands Bestuur. De inbreuken en boetecategorieën werden opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.
- Het al dan niet toekennen van verblijfsrecht is een federale materie en behoort dus niet tot de bevoegdheid van het integratie- en inburgeringsbeleid.

Wat als een inburgeraar niet meewerkt en niet deelneemt aan de online lessen en/of testen en zo de doelstellingen van het inburgeringscontract niet behaalt? Is dit een hefboom voor de OCMW's om het leefloon te schorsen of stopzetten?

- Dat hangt ervan af aan wie de sanctioneringsbevoegdheid toekomt voor de betrokken inburgeraar. Het is steeds de bedoeling dubbele sanctionering te vermijden. Als het Agentschap Binnenlands Bestuur de bevoegdheid heeft over de sanctionering, kan in die gevallen geen sanctie opgelegd worden door het OCMW. Als het OCMW bevoegd is om te sanctioneren kan het wel. Dat is het geval als het volgen van een inburgeringstraject opgenomen is als voorwaarde voor de toekenning of het behoud van inkomsten uit maatschappelijke dienstverlening of een leefloon. Het OCMW moet dan de ter zake relevante regelgeving volgen.

Wat indien een inburgeraar niet slaagt voor de eindtest (bv. vaak afwezig)? Komt er dan een sanctie van het agentschap integratie en inburgering? En kan het OCMW dan wettelijk ook nog eens voor hetzelfde een tweede maal sanctioneren?

- Het is steeds de bedoeling dubbele sanctionering te vermijden. Daarom wordt de sanctioneringsbevoegdheid telkens toegekend aan ofwel het Agentschap Binnenlands Bestuur, ofwel de VDAB of het OCMW. Als het Agentschap Binnenlands Bestuur deze bevoegdheid heeft, kan die inderdaad een sanctie opleggen voor onregelmatige deelname bij het niet slagen op de eindtest. Dan is het niet de bedoeling dat het OCMW hier nogmaals een sanctie voor oplegt. Dit geldt ook in omgekeerde richting.

Inburgering is geen wettelijke voorwaarde voor het leefloon of maatschappelijke dienstverlening. Wanneer wordt de sanctioneringsbevoegdheid bij het OCMW gelegd? Of past dit binnen het kader van de arbeidsbereidheid, met helaas moeilijke toepassing van praktische handvaten?

- Het OCMW is bevoegd om een inburgeraar te sanctioneren als het volgen van inburgering als voorwaarde opgenomen werd voor de toekenning of het behoud van inkomsten uit maatschappelijke dienstverlening of een leefloon. Het OCMW moet in die gevallen de ter

zake relevante regelgeving volgen. Hierover kunnen afspraken gemaakt worden in een samenwerkingsovereenkomst met het agentschap integratie en inburgering. De regels rond de sanctioneringsbevoegdheid zijn ongewijzigd ten aanzien van de huidige situatie.

Moet het OCMW het agentschap integratie en inburgering informeren als de verplichte inburgeraar zijn voorwaarde (het inburgeringstraject) voor het verkrijgen of behouden van het leefloon of maatschappelijke dienstverlening niet heeft nageleefd? Wat met beroepsgeheim?

- Als het volgen van een inburgeringstraject opgenomen is als voorwaarde voor de toekenning of het behoud van inkomsten uit maatschappelijke dienstverlening of een leefloon, heeft het OCMW de sanctioneringsbevoegdheid. Het agentschap integratie en inburgering zal in die gevallen het inburgeringstraject van de betrokkene organiseren en opvolgen. Als een inbreuk begaan wordt, zal het agentschap dit melden aan het OCMW, opdat het OCMW kan beslissen over de sanctie.
- In de regelgeving is opgenomen welke gegevens vanuit het agentschap integratie en inburgering uitgewisseld kunnen worden met de OCMW's. Daarnaast bestaat de mogelijkheid hier afspraken over te maken in samenwerkingsovereenkomsten.

Het luik over sanctionering was wat verwarrend. Jullie zeiden dat de sanctionering enkel geldt voor verplichte inburgeraars, niet langer voor rechthebbenden. Op de slide over sanctionering "door wie" zagen we aan de linkerkant dat het in principe door de handhavingsambtenaren van het Agentschap Binnenlands Bestuur zal gebeuren, maar dat er uitzonderingen zijn. Een van de uitzonderingen is voor de inburgeraars met "inburgering als voorwaarde toekenning of behoud inkomsten uit maatschappelijke dienstverlening of leefloon." Aan de rechterkant van de slide zien we echter dat er afstemming gaat zijn tussen OCMW/VDAB en de agentschappen integratie en inburgering voor vrijwillige inburgeraars. Klopt dit?

- Vanuit de regelgeving integratie en inburgering wordt de sanctionering voor rechthebbende inburgeraars geschrapt. Enkel verplichte inburgeraars zullen nog gesanctioneerd kunnen worden. Het agentschap integratie en inburgering zal in die zin ook enkel nog inbreuken begaan door verplichte inburgeraars melden aan het OCMW of VDAB. Het OCMW of VDAB kan dan volgens hun regelgeving een sanctie opleggen.
- Onder de huidige regelgeving is dat ook nog het geval voor rechthebbende inburgeraars. Gezien dit geschrapt wordt, kunnen afspraken gemaakt worden tussen de agentschappen integratie en inburgering en de OCMW's/VDAB over rechthebbenden. Het is belangrijk duidelijk te stellen welke verwachtingen de OCMW's/VDAB hebben rond uitwisseling over deze doelgroep, opdat zij hun opdrachten ten aanzien van rechthebbende inburgeraars optimaal kunnen blijven vervullen.

12. Samenwerking Agentschappen integratie en inburgering, VDAB, OCMW's en lokale besturen

Hoe wordt de uitwisseling van gegevens tussen het agentschap integratie en inburgering en de OCMW's juridisch geregeld? (GDPR)

- Het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid biedt hiervoor een juridische basis. Afspraken over gegevensuitwisseling kunnen gemaakt worden in de samenwerkingsovereenkomsten met de agentschappen integratie en inburgering. Concreet gebeurt de gegevensuitwisseling via de kruispuntbank inburgering en de klantvolgsystemen van het OCMW. Het MAGDA-platform zorgt er voor dat deze gegevens op een veilige manier uitgewisseld worden.

Is er doorstroom naar OCMW-systemen om informatie te delen?

- De gegevensuitwisseling gebeurt via de kruispuntbank inburgering en de klantvolgsystemen van het OCMW. Het MAGDA-platform zorgt er voor dat deze gegevens op een veilige manier uitgewisseld worden.

Wat is de stand van zaken van de samenwerkingsovereenkomsten tussen Inburgering en Integratie en Werk/VDAB enerzijds en Inburgering en Integratie en OCMW/VVSG anderzijds?

- De samenwerkingsovereenkomst met VDAB is gefinaliseerd en wordt tegen de zomer geconcretiseerd in regionale actieplannen.
- Het proces met betrekking tot de samenwerkingsovereenkomst met de VVSG loopt. Hiertoe worden gesprekken gevoerd tussen het agentschap integratie en inburgering en VVSG.

13. Overgangsbepaling

Worden de huidige inburgeringscontracten voor de inburgeraars die reeds gestart zijn aan hun inburgeringstraject ook herzien vanaf 01/03/2022?

- Nee, de verbintenissen aangegaan in contracten van voor 1 maart 2022 blijven geldig. De inburgeraar kan zijn inburgeringsattest behalen op basis van de huidige regelgeving. Als een verplichte inburgeraar echter na 1 maart 2022 een inbreuk begaat in een dergelijk oud contract, zal hij na de sanctionering een nieuw contract onder de nieuwe regels moeten afsluiten.

Iemand die een contract tekent na 1 maart 2022, wanneer zal deze dienen te betalen voor MO en NT2? Zo gauw dat dit in werking treedt of enkel voor contracten afgesloten vanaf de datum van de inwerkingtreding van het betalende traject?

- De inwerkingtredingsdatum voor de retributies is nog niet gekend. Van zodra dat het geval is zal een overgangsregeling uitgewerkt worden.

14. Financiering lokale besturen

Er worden vanuit de nieuwe regelgeving extra taken/verantwoordelijkheden gelegd bij de lokale besturen en de maatschappelijk werkers. Dit is terecht, gezien de lokale besturen en OCMW's veel voeling hebben met de praktijk. De bijkomende opdrachten komen echter bovenop een reeds uitgebreid takenpakket. Worden financiële compensaties/middelen voorzien voor de OCMW's en lokale besturen om dit te kunnen blijven dragen?

- Er wordt momenteel bekeken hoe de lokale besturen financieel ondersteund kunnen worden bij de opdracht van het participatie- en netwerktraject.

Kunnen bestaande vrijwilligerswerkingen, taalverwervingsinitiatieven en goed draaiende intergemeentelijke samenwerkingen rond integratie blijvend financieel ondersteund worden, in plaats van met kortetermijnfinanciering te werken?

- Via het plan samenleven kunnen gemeenten, al dan niet in een intergemeentelijk samenwerkingsverband intekenen op verschillende samenlevingsprojecten. Daartoe is budget voorzien voor drie jaren.

15. Sociaal tolken en vertalen

Hoeveel kost de dienstverlening sociaal tolken en vertalen?

- Het Agentschap Integratie en Inburgering staat in voor de organisatie, de omkadering en de kwaliteitsopvolging van het aanbod, maar niet voor een tussenkomst in de directe kosten. Dit betekent dat de kost voor de vergoeding van de tolk of vertaler en de kost voor het transport voor een opdracht ter plaatse gefactureerd worden. Die kosten worden betaald als de opdrachten effectief uitgevoerd zijn, maar ook als een aangevraagde tolkbeurt of vertaling laattijdig geannuleerd wordt.
- De basistarieven zijn voor:
  - tolken: 48 euro per getolkt uur (met verschillende forfaits naargelang het type aanbod),
  - vertalen: 0,11 euro per woord,
  - transport: wettelijk barema (actueel 0,3542 euro/km).
- Meer informatie over de dienstverlening sociaal tolken en vertalen kan teruggevonden worden op <https://www.integratie-inburgering.be/nl/sociaal-tolken-en-vertalen>.

Zullen ziekenhuizen meer gemotiveerd/gepusht worden om tolken te gebruiken?

- Sociaal tolken en vertalen werd decretaal ingebed als een onderdeel van taalbeleid, omdat het niet geïsoleerd ingezet kan worden. Gebruikers moeten het inschakelen van sociaal tolken en sociaal vertalers inpassen binnen een consistent en structureel geheel van maatregelen op organisatieniveau, gericht op zowel het wegwerken van taaldrempels, als het creëren van maximale taalleerkansen Nederlands voor anderstaligen. Vooraleer naar het instrument sociaal tolken en sociaal vertalen te grijpen moeten ze de inschatting maken of dit daadwerkelijk nodig is. Er bestaat immers een waaier aan communicatie-ondersteunende middelen. De Vlaamse Regering heeft de intentie tot een zo efficiënt mogelijke inzet van sociaal tolken en sociaal vertalers te komen. De agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel kunnen de gebruikers hier vanuit hun opdracht rond taalbeleid in ondersteunen.